

Fuglene og klitplantagen

En fortsat fortælling af klitplantør og byrådsmedlem,
Niels Christiansen, Houstrup.

Første gang jeg oplevede Blåbjerg Klitplantage var den 31. marts 1973, hvor jeg sammen med mine forældre og det aftenskolehold, som jeg havde fulgt gennem et par år omkring ornitologiens glæder, var indkvarteret på Nymindegab kro og skulle opleve Vest-

jyllands fugleliv på nærmeste hold.

Det blev en dejlig weekend, som satte sine spor hos mig, og som nok var stærkt medvirkende til, at jeg 19 år senere bosatte mig med min familie i plantørboligen i Houstrup.

2

Artikel i Grundejerforeningen
Henne Strands medlemsblad
maj 2010.

Vestjylland og fugle er jo to sider af samme sag. Vi, som bor her hele året, er i den grad forkælede med gode muligheder for at kunne nyde og glæde os over fuglelivets gang henover året. Få steder i landet er så meget præget af trækfugle i tusindtal som her, og få steder som kan både almindelige som sjældne fugle opleves på nærmeste hold som her.

Men tilbage til marts 1973 og den weekendlange, ornitologiske oplevelse i Vestjylland. Højdepunktet var et besøg på Borris Hede, hvor daværende skovfoged Frydenlund viste rundt og med megen stolthed fremviste os urfuglene og deres flotte parringsdans en tidlig, frostkold morgen. Det var om noget stemningspræget, men også vemodigt, for alle vidste på det tidspunkt godt, at denne så karakteristiske fugl på Jyllands heder var meget tæt på at forsvinde helt fra den danske fauna. Det var i de år, at urfuglen også forsvandt fra Bjålum ved Nymindegab, hvor den havde søgt at holde stand som sin sidste bastion helt herude ved Vestkysten.

Det blev den samme weekend til mange andre fugleoplevelser både på Værnengene og Tipperne og også ved Filso, som vi afsøgte minutiøst med vore kikkerter fra Kløvbakken. Det blev også synet af det stolte kronvildt ude midt i Blåbjerg Klitplantage, som fæstnede sig på min indre harddisk. Indtryk som - om noget - medvirkede til, at jeg lagde billet ind, da klitplantørstillingen i Blåbjerg - Nyminde

Klitplantage blev ledig i begyndelsen af 1990, og som bevirkede, at jeg og min familie flyttede ind i plantørboligen i Houstrup i Påsken 1990. Siden da er fuglelivet blevet til en integreret del af min hverdag, og i det følgende vil jeg berette kort om enkelte af de spændende fuglearter, som vi i dag kan træffe på i området mellem Henne og Nymindegab, og om enkelte af de ornitologiske oplevelser, som de sidste 20 år her på stedet har kastet af sig.

Brangæs

Foto: Per Thomassen, Fugleogparker

De mange gæs

Gæssene fylder meget i Vestjylland og er på deres helt egen måde med til understrege årets cyklus. De meget store flokke af kortnæbbede sædgæs er forår og efterår de mest imponerende, men også de senere års betydelige flokke af grågæs, bramgæs og knortegæs er med til at understrege netop gæssenes

Sædgæs

Foto: Soren Vinding, Naturogfugle.

ten efterhånden kun ses meget sjældent, men den har tidligere været talrigere og har forhåbentlig stadigvæk ynglepar i området. Den ses eller høres derfor hyppigst som trækfugl på vej til og fra Skandinavien. Det drejer sig om en anden meget camoufleret fugl á lå natravnen, nemlig vendehalsen, som egentlig er en spæt-
tefugl. Den er ikke ret stor (15-18 cm) og har ikke spætternes sædvanlige lidt lange næb. Den lever overvejende af insekter og især myrer. Arten er

Vendehals
Foto: Ann Nielsen, Fugleognatur

desværre i stor tilbagegang over hele Europa og Danmark har kun få par tilbage. Navnet har den fra sin evne til at vride hovedet næsten af led, hvis den pludselig overraskes og vil forsvare sig.

Tranen

En særlig og meget iøjnefaldende fugl er til gengæld de senere år begyndt at få smag for de vestjyske heder og klitområder – også ved Henne. Det drejer sig om tranen, som nu i mange år har ynglet fast bl.a. i det store Høstedsreservat i Thy, men som også nu er set længere mod syd herunder også på breddegraderne omkring Henne. Ligesom urfuglen har denne store fugl en særlig parringsdans, og dens trompeteren kan om foråret høres vidt

omkring. Den er en meget sky fugl, som bør få al den fred, som den kan tilkomme. Også den yngler på jorden og er derfor særlig sårbar over for forstyrrelser. Med en god portion held kan traner altså opleves her – ikke mindst i træktiden. Tranen flyver ligesom storke med udstrakt hals og ikke som fiskehejren med en "vandlås" på halsen. Tranen har et vingefang på omkring 2 meter og kropshøjden er op til 120 cm. over jorden. Med sin størrelse og adfærd er den altid en imponerende fugl at observere.

Naturen kalder

Naturen omkring Henne Strand rummer mange muligheder for at opleve fuglelivets mange spændende facetter. Det kan gøres på ryggen i klitterne, når trækfuglene trækker forbi, men det kan også gøres til fods rundt i Blåbjerg klitplantage og i Filsøområdet. God tur.

Trane
Foto: Palle Høje Christensen, Fotofugl.dk